N°. 19 — 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Donderdag 23 Januarij.

☞ De Bredasche Courant verschijnt geregeld zes malen per week. De afzending geschiedt des avonds, franko per post.

De tweede Uitgave, bevattende de jongste Fransche en Belgische Nieuwstijdingen van 24 uren later, *wordt des morgens vroeg* franko *afgezonden en is voor die plaatsen bestemd, waar dezelve nog denzelfden eigen dag kan arriveren.*

De prijs, zoowel voor de eerste als tweede Uitgave, is f 6 in de drie maanden. Alle Abonnementen eindigen met den laatsten van elk kwartaal. Advertentien worden geplaatst tegen 20 cents den regel, en moeten daags vóór de uitgave worden ingezonden. Alle aanvragen, bestellingen of inzendingen moeten franko *ingezonden worden, zullende anders de port op rekening worden gesteld.*

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Men verneemt, dat Z. M., bewogen met het lot der noodlijdenden door de overstroomingen in deze provincie, bij hoogstdeszelfs besluit van den 7 dezer maand n°. 52, aan den heer gouverneur heeft toegestaan eene som van f 5000, ten einde in de eerste en dringende behoeften dier noodlijdenden te voorzien.

— In de zitting der belgische afgevaardigden van gisteren, waarin aan de orde was de discussie over het rapport door den heer *Brabis*, namens de commissie, over de petitie van den heer *Dejaer Bourdon*, zich beklagende van onwettig door het stedelijk bestuur van Luik in zijne functien van schepen te zijn geschorst, uitgebragt, is na eene vrij lange discussie met eenparigheid besloten gemelde petitie, overeenkomstig het gedaan voorstel van de commissie tot de petitien, om nadere inlichtingen, naar het ministerie van binnenlandsche zaken te verzenden. Een der belgische bladen, de het bewind toegedane *Emancipation*, zegt het volgende over de deswegens in de kamer plaats gehad hebbende discussien: » De eigenlijke kwestie is niet in den grond behandeld. Wij gelooven met de daad, dat er niemand meer aan gedacht heeft, om de wettigheid der demissie den heer *Dejaer*, door zijn ambtgenooten hem gegeven, staande te houden. De moeijelijkheid was daar niet in gelegen. Het was slechts de vraag, welke beteekenis er aan de verzending der petitie van den heer *Dejaer* naar den minister zou gegeven worden. Het ministerie, verklarende den morelen steun van de wetgeving te behoeven, heeft gevraagd dat men vooraf wel overeenkwam, dat die verzending geacht moest worden eene toestemming te houden tot de genomene of te nemen maatregelen voor de vernietiging der te Luik, den 16den dezer, plaats gehad hebbende verkiezingen. De oppositie heeft betoogd, dat deze maatregelen alleen voor de verantwoordelijkheid van het ministerie bleven, en dat tot de verzending moest besloten worden, omdat de kamer onbevoegd was over eene administratieve kwestie uitspraak te doen." Gemeld blad merkt verder niet ten onregte, dat het, na deze opmerkingen van wederzijde gedaan, regelmatig en noodzakelijk geweest ware, dat men, zoo als onder anderen de heer *Jullien* er op aangedrongen had, bepaaldelijk de redenen had opgegeven van de verzending aan het ministerie, overigens het er voor houdende, dat men te Luik, nu het bestuur zich door de kamer geregtsteund zag, zoude onderdoen.

— De hertog van *Cumberland* van lord *Wellesley* en hun gevolg vergezeld, zijn den 18den dezer van Berlijn te Luik aangekomen en den volgenden dag naar Londen voortgereisd.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 94⅞, 95; Braz. 68; Sp. perpet. 57½, ¾, ½; 3 pCt. 38½; Uitgest. 14⅞, ⅝; Sicil. 91¾; Rom. L. 91½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Januarij.

De kamer van afgevaardigden heeft zich gisteren uitsluitend met eenige petitien bezig gehouden, waarvan de discussie niets belangrijks opleverde.

— Van de Spaansche grenzen schrijft men onder dagteekening van den 13den dezer:

De zaken schijnen in de Noordelijke provincien van Spanje meer en meer eene ernstige wending te nemen. Een courrier, die den 11den Saragossa verliet, heeft de volgende berigten van daar overgebragt:

» In Barcelona heerscht eene buitengewone gisting; de bevolking is met de bezetting handgemeen geworden. De kapitein generaal *Llander* heeft zich aan het hoofd eener nieuwe partij geplaatst, en zich onafhankelijk verklaard. Deze geheel onverwachte stap maakt het gouvernement bezorgd. Van alle zijden worden troepen naar Barcelona gezonden.

» In de Baskische provincien is de gemeenschap weder geheel gestremd. Men ziet noch courriers, noch reizigers te Behobia aankomen, en is te Irun en St. Sebastiaan voor eenen aanval van de zijde der insurgenten beducht. De bezetting van laatstgenoemde plaats telt 2000 man, die onophoudelijk onder de wapenen moeten zijn. De weg van Ayarsun naar Tolosa is geheel door de insurgenten bezet, die het land in eene gestadige onrust houden. Jecusa, Ayarsun, Berra, Fontarabien, Elisonda en Tolosa worden beurteling door beide partijen uitgeplunderd."

Het dagblad van Madrid van den 7den dezer, maakt niet de geringste melding van de vertoogen, uit Katalonien bij het gouvernement ontvangen.

— Eenige der uitgewekene Polen, uit Zwitserland terug keerende, zijn reeds bij hun aangewezen depot te Noyon aangekomen.

(Heden, uit hoofde van den zondag, geene fondsnotering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 22sten Januarij.

De *Staats-Courant* van heden behelst een koninklijk besluit van 16 dezer, houdende een reglement aangaande den te doenen aanpeil van turf, uit krachte van art. 35 der wet van 26 December ll. De aanpeil zal met 1 Februarij aanstaande door de ambtenaren der directe belastingen kunnen geschieden.

— Bij koninklijk besluit van 17 dezer is de heer *M. B. Herbint* erkend en toegelaten als consul van Frankrijk te Rotterdam.

— Te Vlissingen is den 19 dezer het sedert eenigen tijd van Antwerpen gewacht wordend koopvaardij-fregat *Schimmelpenninck*, kapitein *Meulenbroeks*, uit de hollandsche ... , onder hollandsche vlag, aldaar te worden ... te zeilen.

Zoo men verneemt zullen de oorlogschepen in het dok te Vlissingen liggende, met het einde van Februarij aanstaande hetzelve verlaten en hunne respectieve positien op de Schelde hernemen.

— De brusselsche *Indépendant* houdt een berigt, uit het aan onze grenzen aan de Antwerpsche zijde gelegen dorp Zandvliet, van den 16den dezer, waarin voorkomt, dat aldaar een stafofficier van den Antwerpschen kommandant was gekomen, om de komst van eene kompagnie infanterie, ten einde in Zandvliet gekantonneerd te blijven, aan te kondigen. Die maatregel, wordt in dit berigt gezegd, zou een eind stellen aan den gedurigen doortogt van hollanders over het belgisch grondgebied, wijl alle verlofgangers of andere militairen, die zich van Lillo naar Bergen-op-Zoom moesten begeven, dagelijks, sedert er geen Belgen meer in die streken lagen, langs den Zeedijk en over Zandvliet hunnen weg namen, hetgeen hun gelegenheid gaf met de inwoners in aanraking te komen en te vernemen hetgeen er bij dezen omging, iets waarvoor de berigtgever zeer bevreesd schijnt. Gemelde maatregel zou ook strekken om de fraude tegen te gaan.

— De vereeniging van advokaten te Brussel heeft voor een paar dagen tot lid van den raad van discipline, ter vervanging van den heer *Wifns*, die zijne demissie genomen heeft, den heer *Ed. van der Elinden* gekozen. De bekende *Gendebien* is tot batonnier der orde benoemd.

— De brusselsche *Courrier* vermeldt, dat men den vermoedelijken dader van den diefstal van 10,000 fr. in bankbilletten, op het ministerie van buitenlandsche zaken voor eenige dagen te Brussel gepleegd, gearresteerd heeft.

— Te Arlon heeft zich, volgens het dagblad dier plaats, het gerucht verbreid, dat de toewijzing van den verkoop van het kaphout in het Greenwalder bosch, waartegen, gelijk gemeld is, de pruissische gouverneur van Luxemburg zich verzet had, door het bestuur te Brussel niet zoude bekrachtigd zijn, waardoor men dienvolgens aan de reclamatien van gemelden gouverneur gehoor zoude hebben gegeven.

— Een particulier berigt uit Belgie, van 18 dezer, zegt het volgende: Onderscheidene Zuid-duitsche dagbladen hebben een vermeend artikel uit Brussel overgenomen, volgens welk Pruissen zoo-

wel aan Belgie als aan Zwitserland den voorslag zou hebben gedaan, om tot het groote Duitsche tolverbond toe te treden. Uit eene echte bron kan men de verzekering geven, dat het bedoelde berigt ten eenemale ongegrond is.

— In eene der fransche bladen leest men: De smokkelarij tusschen Frankrijk en Belgie wordt tegenwoordig zonder de minste moeijelijkheid gedreven. Men telt thans zoo te Mons als te Quiévrain en den omtrek 27 zeer rijke huizen, die voor den doorvoer van koopwaren, tegen eene enkele premie van 1 pCt., wanneer de goederen van zekere waarde en van kleinen omvang zijn, instaan. De Belgische kanten, Zwitsersch goud- en zilverwerk en de onderscheidene Duitsche producten, komen thans met het grootste gemak over Quiévrain te Parijs.

— Het fransch gouvernement heeft voorloopig beslist, dat indien de Polen, die met het Pruissisch schip, *de vrouw Elisabeth*, te Havre aan wal gekomen zijn, hunne reis naar Amerika niet vervolgden, men hen zoude inlijven in het Poolsche legioen, 't welk te Algiers is, en waarvan de kern, bestaande uit drie kompagnien onder bevel van Poolsche officieren, reeds gevormd is.

— De schade, door het vergaan van het fransche linieschip *de Superbe* geleden, wordt op 2 millioenen fr. geschat. De *Moniteur* van den 18den hield van het ongeluk nog geen berigt, doch volgens de andere parijsche bladen zou hetzelve in den Archipel, na door een geweldigen storm zwaar geteisterd te zijn, tegen de rotsen van het eiland Paros zijn geslagen. Het schip werd door den scheeps-kapitein *Oysonville* gekommandeerd en was met 800 man bemand, waarvan ettelijke bij de schipbreuk het leven zouden gelaten hebben. Dit is het derde oorlogsvaartuig, hetwelk de koninklijke fransche marine sedert korten tijd verloren heeft, als: het fregat *la Résolue*, de brik *le Marsouin* en het linieschip *de Superbe*.

— Men schrijft uit Koppenhagen, dat de herfststormen de doorbraak van het Limford naar de Westzee, welke Jutlands noordelijk deel tot een eiland maakt, zoodanig hebben verbreed, dat thans het kanaal met twee armen van 106 en 500 ellen breedte in de Westzee uitstroomt, en bij eene diepe van 3 tot 6 ellen van kleine vaartuigen den doortogt veroorlooft. De landtong is zoo smal geworden, dat men verwacht dezelve geheel te zullen zien wegdrijven en men zelfs voor de instorting der kerk van Agger vreest.

— [illegible] heeft op [illegible] dezer een van hagel vergezeld onweder plaats gehad, en is de bliksem in de woning van [illegible] geslagen, doch is er geene schade van belang te weeg gebragt; ook later op den dag hoorde men aanhoudenden donder.

— In sommige streken van zuidelijk Duitschland zijn, ten gevolge van de zachte weersgesteldheid, de kersenboomen reeds zoo ver gevorderd, dat de bloesems op het punt zijn om uit te botten, en men heeft reeds jong gras tot voeding van het vee gemaaid. In verscheidene dorpen langs den Main hebben zich reeds ooijevaars vertoond.

Ook in ons vaderland heeft men dergelijke zonderlinge verschijnselen opgemerkt. Verscheidene boomen en heesters botten uit en sommige bloeijen zelfs, en in een vrij aanzienlijk aantal planten zijn reeds geheel geopende bloemen zigtbaar.

Het buitengewoon zachte weder van dezen winter heeft in Duitschland aanleiding gegeven, tot het maken van vergelijkingen met eenige andere winters, die even als de tegenwoordige zich door bijzondere zachtheid onderscheiden hebben. In de kronijk van Zwaben van 1186 van *Martin Crusius*, heeft men onder anderen gevonden, dat in 1181 de winter zoo zacht was, dat in de maand Januarij van 1182 de bloemen in bloei stonden; in Februarij waren de appels aan de boomen ter grootte van vogel-eijeren; in Mei waren vele vruchten rijp en in Augustus had de wijnoogst plaats. In het volgende jaar was de winter zwaar. — *Steinhofer* verhaalt in de kronijk van Wurtemberg, dat in 1289 de winter zoo zacht was, dat men geen sneeuw zag; met kerstijd waren de velden groen en lagen de vogels eijeren; in April bloeiden de wijngaarden; doch in Mei viel er sneeuw en bevroren de ontlokene vruchten. De vorst voorbij zijnde herstelde zich alles, en men had dat jaar genoegzame vruchten en veel wijn. — Het jaar 1420 was ook zeer zacht; de oogst had op Pinksteren en de wijnoogst op St. Bartholomy plaats; beide waren overvloedig.

— Uit eene officiële opgave van de opbrengst der posterijen in 1832 in Groot-Brittannie blijkt, dat de negen gewoonlijk meest opbrengende steden van hetzelve, onder welke Londen, Dublin, Liverpool, Manchester enz. gerekend worden, in dat jaar, gezamenlijk aan brievenport een kapitaal van 1,399,246 p. st. opgeleverd hebben, hetwelk ongeveer 67,923 p. st. minder is dan in den jare 1831. In Londen alleen was van gemelde som in 1832 de som van 537,178 p. st. ontvangen.

— Van den 3 tot den 9 dezer ingesloten zijn van Londen naar elders uitgevoerd aan gemunt zilver 24,936 oncen, van welke 24,196 oncen naar Lissabon en de overige 740 naar Rotterdam bestemd waren.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18den Januarij.

Het regeringsblad van het Groot-Hertogdom Hessen, van den 15, deelt een besluit van den 26sten december ll. mede, waarbij, behalve nog vele andere benoemingen bij het leger, Z. H. de Groot-erfhertog, die thans met den rang van generaal-majoor bekleed was, bevorderd is tot dien van luitenant-generaal en inspecteur der infanterie.

— De heropening van de vergadering der Standen in Beijeren zal tegen het einde van februarij of in het begin van maart plaats hebben.

— Volgens een schrijven uit Halle, zijn de onlusten aldaar in den nieuwjaarsnacht voorafgegaan door tergingen van de militairen, die zich op de wacht bevonden. Het getal in hechtenis genomene personen wordt op 16 of 18 begroot, dat der gekwetsten op zeven. Onder de gearresteerden bevinden zich zes studenten, onder de gekwetsten een. De groote menigte bestond overigens uit gepeupel.

— In een der dagbladen wordt zeer geklaagd over het verval van den handel te Frankfort. De missen van deze stad bestaan tegenwoordig nog slechts in naam. Men hoopt op verbetering, door maatregelen, welke ten gevolge der ministeriele conferentien te Weenen zullen genomen worden.

— In eene brochure, welke in Straatsburg is uitgekomen, wordt gehandeld over het verval van de katholijke eeredienst in den Elzas. Dit geschrift laakt onderscheidene misbruiken van de geestelijkheid en wil, dat de priesters zich door kunde, beschaafdheid en goede zeden aanbevelingswaardig maken.

— De staatsraad van Neufchatel heeft, den 8 dezer, eenen brief van den Pruissischen minister van buitenlandsche zaken, den heer *Ancillon*, gedagteekend van den 15den der vorige maand, ontvangen, waarin gezegd wordt, dat, na kennis genomen te hebben van de petitien, door 3578 personen onderteekend, welke aan Z. M. aangeboden waren, betrekkelijk het door het wetgevend ligchaam, in deszelfs zitting van den 28sten augustus ll., genomen besluit, aangaande den wensch tot afscheiding van het Zwitsersche bondgenootschap, de Koning het ministerie gelast heeft, aan den staatsraad eene kabinets-order te doen toekomen, waarin het antwoord van Z. M. op het verzoek der onderteekenaren vervat is, wier getal te groot en te veel verstrooid is, dan dat de Koning hun regtstreeks zou kunnen antwoorden. De inhoud van die kabinets-order gedagteekend den 29 november ll., luidde als volgt:

» Mijne Heeren!

» Ik heb naauwkeurig en in derzelver geheel ontvangen de verzoekschriften, betrekkelijk de vraag, mij door het wetgevend ligchaam gedaan, over de tegenwoordige staatkundige gesteldheid van mijn trouw vorstendom Neufchatel en Valangin. Ik gelast u, mijne heeren! de onderteekenaren dier verzoekschriften, op die wijs, welke gij gepast zult oordeelen, te onderrigten, dat ik niet dan den wettigen wensch door het wetgevend ligchaam uitgedrukt, als den wensch van mijn getrouw vorstendom Neufchatel en Valangin kan beschouwen.

» Berlijn, den 29 november 1833.

» (get.) FREDERIK WILLEM."

Op eene beleefde wijs worden dus de verzoekschriften door den Koning van de hand gewezen, als niet gedaan door die wettige autoriteit, welke alleen bevoegd is, om verzoeken, als in deze petitien zijn vervat, voor te dragen.

— Men schrijft uit Weenen, van den 10 dezer:

» Z. K. H. de Aartshertog *Ferdinand*, die voor eenige dagen uit Lemberg alhier aangekomen was, zal, zoo men zegt, voor eenigen tijd naar Zevenbergen vertrekken.

» Bij gelegenheid van de aanwezendheid der vreemde Duitsche ministers, hebben er vele feesten ten hove en bij het corps diplomatique plaats. De zittingen der ministeriële conferentien zullen onverwijld een aanvang nemen."

— In eenen bijzonderen brief uit Weenen, van den 9den dezer, leest men het volgende:

» De heer *von Alvensleben*, die, gedurende de ongesteldheid van den minister *Ancillon*, de ministeriële conferentien, als Pruissisch gezant, zal bijwonen, is heden hier aangekomen. De conferentien zullen dus nu onverwijld geopend worden.

» Uit Parijs is een courrier aangekomen, welke overbrenger van zeer vredelievende mededeelingen moet zijn. De Fransche en Engelsche kabinetten zouden zich in zeer gematigde bewoordingen over het Oostersche vraagstuk uitgelaten hebben, en hetzelve als bijgelegd beschouwen. In het Oosten zelf is alles stil, en de Porte geniet [illegible] eindelijk rust. Het is te hopen, dat de

zelve van die rust gebruik zal maken, om de wonden te heelen, welke haar in de laatste jaren getroffen hebben. Dit kan ook de Porte, wanneer zij dit werkelijk wil, gelukken; want geen land ter wereld is misschien zoo rijk aan hulpbronnen als Turkije, en kan men het eens zoo verre brengen, de nijverheid te doen herleven, dan zouden spoedig ook de financiële moeijelijkheden ophouden. Tot nu toe is het nog wel niet zoo verre gevorderd, doch de Sultan schijnt het goed met zijn volk te meenen, en zal gewis alles beproeven, om hetzelve de weldaden des vredes en eene toenemende beschaving te doen genieten. Reeds zijn vele ambachtslieden, uit onderscheidene oorden naar Konstantinopel toegesneld, en, wanneer eens de stoombootvaart op den Donau in werking gebragt is, dan zal de toevloed van vreemdelingen nog veel sterker worden.

— Te Weenen waren den 11den dezer genoteerd: 5 pCt. Metall. $95\frac{3}{16}$; 4 pCt. $85\frac{1}{2}$; Bankactien $1224\frac{1}{2}$.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

RUSLAND. — Men meldt de terugkomst van het schip *Nova Zembla* te *Archangel*, 't welk, onder bevel van kapitein PAKHTOUSSOFF, eene ontdekkingsreis van 14 maanden naar de Noordpoollanden gedaan heeft. Dit schip is uitgerust en van de noodige astronomische en nautische werktuigen voorzien voor rekening van het aloude Hollandsche handelhuis BRANDT & C° te *Archangel*, in vereeniging met den Heer P. KLOTOFF, Inspecteur van de bosschen. Het voorname doel van deze reis was, om de oostelijke kusten van *Nova Zembla* te onderzoeken en derzelver ware gesteldheid door zekere opgaven te leeren kennen. Dit doel is bereikt geworden, maar niet zonder de grootste moeijelijkheden. Den 1sten Augustus 1832 zijnde uitgezeild, en op den 10den de Zuidkust van *Nova Zembla* bereikt hebbende, ondervonden de reizigers in het doorkomen van de Straat *Waaigat* zoo groote moeijelijkheden, van wege de op elkander gepakte ijsschotsen, dat zij reeds den 1sten September in de baai van *Kamennaia*, aan de Zuidkust van het eiland, moesten landen met het voornemen aldaar den winter door te brengen. In eene hut, van drijfhout opgeslagen, overwinterden zij hier tot den 8sten April 1833, wanneer zij te land de Zuidkust tot op 42 wersten van hun winterleger onderzochten. Op den 2den Mei hadden de onverschrokken reizigers een allerhevigsten storm met hagel- en sneeuwjagt te verduren, welke drie dagen aanhield, gedurende welke zij hoegenaamd geen andere beschutting tegen de ongunstigheden van het weder hadden, dan die welke de diepte van de sneeuw hun aanbood. Den 19den Junij begon het ijs te breken en kapitein PAKHTOUSSOFF heeft zich toen met 2 man in eene boot $147\frac{1}{4}$ wersten meer noordwaarts begeven, en, den 11den Julij bij het schip zijnde teruggekomen, toen met hetzelve zijne onderzoekingen langs de oostkust, onder groote bezwarenissen, maar met het beste gevolg voortgezet, zoodat de noodige kaarten van dit nog onbekende gedeelte van den aardbodem gemaakt zijn. De ongewone vermoeijenissen en ontberingen hadden eindelijk de equipaadje zoo zeer uitgeput, dat slechts drie man in staat waren dienst te doen, zoodat de kapitein, na den 13den Augustus de baai van *Matotchkina* bereikt te hebben, zich genoodzaakt vond door de straat van dien naam, onder nieuwe moeijelijkheden en zware stormen terug te keeren.

FRANKRIJK. — De bekende kruidkundige HOUTON DE LA BILLIARDIÈRE is te *Parijs* in den ouderdom van 79 jaren overleden. — Het schijnt dat er eene zekere reactie begint plaats te hebben in den letterkundigen smaak der *Parijzenaars* en dat althans de beschaafde wereld reeds een walg heeft van de bizarre kunstvoortbrengselen, en de zedelooze tafereelen, waarop de jongste Fransche schrijver-school als om strijd het publiek onthaald heeft. Men kan dit bespeuren in de Schouwburgen, welke, bij de vertooning van de afgrijselijke drama's en ontuchtige vaudevilles, waarin het nieuwe repertoire zoo rijk is, door de hoogere standen veel zeldzamer bezocht worden. Misschien moet ook daaraan wel toegeschreven worden, de buitengewone zucht voor Concerten, welke dezen winter in *Parijs* heerscht. — De Regering is thans omtrent het voetstuk, waarop de obelisk van *Luxor* zal worden geplaatst, tot een besluit gekomen. Dit voetstuk zal nagenoeg 9 meters (Ned. ellen) hoog zijn, en daar de obelisk zelve eene hoogte van omstreeks 23 meters heeft, zal het gedenkteeken in het geheel 32 meters hoog zijn. De Minister voor de openbare werken, de Heer THIERS, verlangt, zoo men wil, dat dit voetstuk slechts uit drie stukken zal bestaan, die uit het fraaiste graniet, dat op de kusten van *Bretagne* te vinden is, vervaardigd moeten worden. Wordt aan dit verlangen voldaan, dan zouden die steenklompen, wat inhoud en zwaarte betreft, zeer wel met de zuil zelve in vergelijking kunnen komen, en het voetstuk dus de gedenknaald niet onwaardig zijn. De Heer HERMANN is door den Minister belast geworden, om op de Fransche kusten, waar men het fraaiste graniet vindt, in persoon nasporingen te doen, en de noodige maatregelen te nemen, opdat de steenen uitgehouwen worden, en tegen het aanstaande voorjaar te *Parijs* aankomen.

ENGELAND. — Op den 15den dezer heeft in het koninklijk College van Heelmeesters te *Londen*, onder eenen grooten toevloed van aanschouwers, de ontrolling plaats gehad eener Egyptische mummie. Dezelve schijnt voor de Geschiedenis of Oudheidkunde geene nieuwe bijzonderheden te hebben opgeleverd, maar wat deze handeling voor allen die er tegenwoordig waren, hoogst belangrijk maakte, was de duidelijke wijze, waarop de Heer PETTIGREW, die de mummie ontrolde, al de bijzonderheden omtrent de verschillende wijzen en het doel van het balsemen der lijken bij de *Egyptenaren*, verklaarde, met eene geleerdheid en bevattelijkheid, welke ieders bewondering wekten. De zaal was met onderscheidene Egyptische voorwerpen, en daaronder eene reeds vroeger ontrolde mummie, in dier voege gestoffeerd, dat hierdoor de verbeelding levendig gehouden en de belangrijkheid der voordragt van den spreker verhoogd werd.

Letterkundig Berigt.

Taalkundig Magazijn of Gemengde Bijdragen tot de kennis der Nederduitsche Taal, bijeenverzameld door A. DE JAGER. Eerste Stuk. Te Rotterdam bij T. J. WIJNHOVEN HENDRIKSEN. 1833.

De vloed van vertalingen, waarmede ons Lezend Publiek dagelijks overstroomd wordt, in vergelijking van de oorspronkelijk-Nederduitsche werken, welke in 't licht verschijnen, maakt de vrees van dag tot dag grooter, dat onze taal door Germanismen, Gallicismen, Anglicismen en allerlei Barbarismen te eeniger tijd volstrekt onkenbaar zal worden. Het eenige middel om dit te verhoeden, en voor te komen, dat men zich meer en meer aan uitdrukkingen en woordvoegingen gewenne, welke strijdig zijn met den aard onzer schoone en rijke moedertaal, is, de nasporing en kennis harer eigenschappen meer algemeen te maken, en de uitgaaf van een Tijdschrift, daartoe strekkende, mag daarom een gelukkig denkbeeld genoemd worden. De Heer A. DE JAGER, die door zijne *Proeve over de Werkwoorden van Herhaling en During in de Nederduitsche taal*, een blijk heeft gegeven van zijne taalkennis, belezenheid en onvermoeide vlijt, heeft de uitgaaf van een zoodanig Tijdschrift beproefd in het *Taalkundig Magazijn*, waarvan wij het 1ste stuk voor ons hebben. Het doel van den verzamelaar is, om bijeen te zamelen eigene stukken en bijdragen welke hem zullen worden toegezonden, omtrent al wat maar eenigzins kan gezegd worden, van belang of nut te zijn voor onze taal: hetzij dit in bearbeide gedeelten onzer spraakkunst, hetzij in losse opmerkingen omtrent oudere of nieuwere woorden of spreekwijzen, hetzij in bijdragen tot de geschiedenis onzer taal bestaat. Hij betuigt in de Voorrede, reeds meer bijdragen van kundige taalvorschers te hebben mogen ontvangen, dan het eerste stuk konde bevatten. Alle liefhebbers onzer taal, zullen zich over deze ondersteuning, welke de Heer DE JAGER in zijne onderneming dankbaar heeft mogen ondervinden, te meer moeten verheugen, daar dit 1ste stukje aantoont dat de verzamelaar, zoo hij zich zelven gelijk blijft, geene bijdragen opneemt, dan die volkomen waardig zijn, om in dit Magazijn bewaard te worden. De stukken welke wij hier aantreffen zijn deze: Verhandeling *over de Naamvallen*, door P. K. GÖRLITZ; *Taalkundige bijzonderheden, voornamelijk over uitspraak en schrijfwijze*, door D. BOMHOFF, HZN.; *Taalkundige Opmerkingen*, getrokken uit Brieven van Mr. W. BILDERDIJK; *Gemengde Opmerkingen, betreffende de Nederduitsche Taal*, door A. DE JAGER; *Proeve van Taalkunde uit een, in het Oud-Nederduitsch geschreven, werk van den Karolingischen tijd*, door den Hoogleeraar A. YPEY. Uit het tweede stuk is ons opmerkelijk voorgekomen de afleiding van den naam der tweede maand van het jaar, naar aanleiding eener opheldering van eene moeijelijke plaats van SHAKSPEARE uit een Engelsch tijdschrift, hierop neder komende: *kele* (in het Saksisch *cawl*, in het Nederduitsch *kool*, in het Hoogduitsch *kohl*) was het voornaamste winterkruid voor den landman. Van hier werd door de *Saksen* de maand Februarij *Sprout-kelemaand* genoemd, omdat in die maand de *kele, cale, cawl* of koolgewassen op nieuw beginnen uit te spruiten, alsof men zeide de *Spruit-kool-maand.*

Wij bevelen dit Taalkundig Magazijn aan alle liefhebbers onzer taal aan, zoowel ter lezing als ter levering van bijdragen, en zoo de verzamelaar met het nuttige ook het aangename zal weten te paren, zal de verspreiding van zijn Magazijn een vermogend middel kunnen zijn, om uit den schoonen tuin der Nederduitsche taal het onkruid te weren, dat er reeds zoo ruimschoots is opgeslagen, en niet ophoudt er zich meer en meer uit te breiden.

Bij de kommissie tot verzachting van het lot der slagtoffers van de overstroomingen in *Noord-Braband* zijn, sedert hare vorige opgaven, ingekomen de volgende bijdragen:

Van N. N., te 's Hage . . . . ƒ 100,00.

Van den heer *F. van Lanschot*, namens N. N., te Amsterdam, een bankbiljet, n°. 286, 12 M. . . . . - 200,00.

Van denzelven, namens de Nederlandsche Handel Maatschappij, een bankbiljet, n°. 713. . . . . - 200,00.

Van denzelven, namens N. N., te Amsterdam, een bankbiljet n°. 228. . - 60,00.

» de directie van het algemeen Handelsblad. . . . . - 300,00.

» de heeren kommissarissen der officiers-societeit te Utrecht namens Z. Exc. den luitenant-generaal *Cort Heyligers*, deszelfs adj. de staf-officieren van de 1ste afdeeling mobiele Noord-Hollandsche schutterij en de officieren van het 1ste bataillon dier afdeeling . . - 132,00.

Van den heer *P. S. van Son*, namens B. D. B. . . . . . - 6,00.

Van den heer *E. van Meeuwen*, namens V. R. te 's Hage, eene Russische coupon, n°. 22277. . . . . 50,00.

Van den heer *H. de Wijs*, namens N. N., te Eindhoven . . . - 5,00.

» N. N., te Middelburg, eene coupon werkelijke schuld . . - 14,85.

» het gemeentebestuur van Oirschot, wegens aldaar gecollecteerde gelden . . . . - 153,96.

Van de heeren *H. Pelier en Zoon*, namens N. N., te 's Hage . . *f* 25,00.
» den heer *Speelman Walma*, te Leeuwaarden . . . . - 100,00.
» J. D. L. te 's Hage, een bankbiljet, n°. 704, den 26 Januarij 1830 . . . . - 25,00.
Van den heer *F. van Lanschot*, namens V. en F. te Amsterdam, 2 bankbilletten, n°. 930, van 1830 en n°. 181 van 1832 . . - 80,00.
Van denzelven, namens de societeit Amicitia te Amsterdam, per wissel . . . . - 100,00.
Van denzelven, namens S. en V. V. te Amsterdam, voor diverse. - 190,00.
Van den heer *J. Menu*, namens jhr. *A. J. L. van den Bogaerde*, behalven hetgeen waarmede ZEd. Gestr., als gouverneur der provincie, op de te 's Hertogenbosch rondgaande lijst is ingeteekend. - 100,00.
Van jhr. *W. H. van Nyre Hannes*, door inschenking van den [illegible] te Leijden, van den [illegible]; van L. V. A. *f* 23; van W. W. *f* 30; van C. W. C. *f* 5,20; van G. *f* 5; van W. D. C. E. *f* 2,60; van F. *f* 2; van M. *f* 10; van J. N. S. R. *f* 10; van B. *f* 5; van M. *f* 5; van J. M. S. *f* 10; van F. M. B., een coupon Noord-Amerika *f* 25; van F. *f* 3; van J. M. A. S. *f* 10; van B. F. J. H. *f* 5; van A. R. *f* 2; van A. H. Jr. *f* 5; van M. C. M. *f* 5; van M. J. H. *f* 6; van W. *f* 6; van B. C. J. *f* 3; van L. L., een Russische coupon *f* 50; van M. *f* 3; van H. *f* 12; van V. *f* 2; van M. *f* 5,20; van (L) *f* 2; van P. H. K. *f* 10; van H. *f* 2; van S. *f* 3; van P. *f* 4; van J. A. S. *f* 6; van V. D. *f* 5; van J. H. W. *f* 3; van V. B. *f* 5; te zamen . . . . - 293,00.
Van den heer *H. R. Wekkers*, te 's Hertogenbosch, namens een gepensioneerd ambtenaar . . . . - 30,00.
Van denzelven, namens een naar elders verplaatst ambtenaar . - 20,00.
» Zijn Hoogwaarde en de R. K. geestelijkheid, te 's Hertogenb. - 350,00.
» de heeren *H. Pelier en Zoon*, namens H. L. te Amsterdam. - 15,00.
» denzelven, namens N. N. W. te Haarlem . . . . - 100,00.
» het gemeentebestuur van Beek en Donk, wegens aldaar ge-collecteerde gelden . . . . - 66,20.
» de gemeente Heesch, wegens idem . . . . . - 17,40.
» den heer *J. C. Rits*, namens V. H. E., te 's Hage . . . - 20,00.
» den heer *F. van Lanschot*, namens W. en G. te Amsterdam, van eenige vrienden . . . . - 189,15.
» N. N., 13 coupons werkelijke schuld, à *f* 1,23½ . . - 16,05½.
» N. X. te Utrecht, een bankbiljet no. 699 . . . . - 25,00.
» den heer *F. van Lanschot*, namens den heer D. te Rotterdam, van eenige vrienden . . . . - 59,00.
Van de heeren *van Ryckevorsel en Zonen*, wegens ingezamelde gelden bij de kommissie te Rotterdam . . . . . . - 873,70.
Van den heer *F. A. van Ryckevorsel*, namens V. H. en vrienden te Amsterdam . . . . - 100,00.
Van den heer *R. Suys*, namens D. V. B. te 's Gravenhage. . - 20,00.
» N. N. te 's Hertogenbosch . . . . - 6,00.
» N. N. (postmerk Schiedam), een bankbiljet no. [illegible], den 26 Januarij 1830 . . . . - 25,00.
Van den heer *F. van Lanschot*, namens N. N. te Rotterdam, een bankbiljet, 1 Maart 1830, no. 146 . . . . . . - 60,00.
Van denzelven, namens N. N. te Haarlem, een wissel op de asso-ciatie-kas . . . . - 100,00.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 21sten Januarij*.

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers gesloten.
NEDERLANDEN.				
Werkel. schuld	2½	49 [illegible]	49⅝	49⅝
Dito dito	5	94⅛	94 3/16	94 3/16
Uitgestelde dito.				
Kansbill. dito.		21⅞	21 15/16	21⅞
Amort. Syndic.	4½	88¾		
Dito dito	3½	71¾		
Schatkistbiljett.	6	102½		
Schuldbrieven.	5	100⅝		
Leening 1831.	6			
Handel-Maats.	4½	98¼		
FRANKRIJK.				
Inschr. Grootb.	3			
ENGELAND.				
Dito per 12 Aug.	5			
SPANJE.				
Certificat. Amst.	5	58½	58 9/16	58 9/16
Dito f 1000	3	38½	38½	38⅜
Uitges. 3 pc. Sch.	5	11⅝	11⅞	11⅝
Cert. Ports. Lond.	5	18⅞	19	18 15/16
NAPELS.				
Certificat. *F. & D.*	5			
Dito *Falc. & C.*	5			
Leen. Lond. [illegible]	5			
RUSLAND.				
Obl. *Hope* [illegible]	5	102		
Dito dito [illegible]	5	102	103 [illegible]	102 [illegible]

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers gesloten.
Cert. dito 1831.	5	99	99¼	99⅛
Obl. te Londen.	5			
Certif. te Hamb.	5			
Inschrijv. Assig.	6	67 11/16	67 13/16	67¾
Certificat. dito.	6			
POLEN.				
Amst. Loot. fl. 300.		112½		
PRUISSEN.				
Dito dito R. 50.		94⅜		
OOSTENRIJK.				
Dito dito *f* 100.				
Dito dito *f* 250.	4			
Metallieke	5	94 [illegible]	94 [illegible]	94¼
Dito Lond. gen.	5			
Dito	2½	51		
Oblig. *Goll & C.*	5	97 [illegible]		
Dito	4	82⅜		
Cert. Stadsch. dit.	2½			
Ween. Bankact.				
DENEMARKEN.				
Leening te Lond.	3	73½	73¾	73 [illegible]
BRAZILIEN.				
Dito *Rotschild*	5	68¾		
GRIEKSCHE.				
Dito te Londen.	5			

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

MAANDAG, *den 20sten Januarij*.

TARWE. — Als voren gehouden, er zijn alleen een paar partijen witte verkocht, als: 126 @ O. Zeeuwsche *f* 200; 130 @ [illegible] *f* 205, 208.
ROGGE. — Onveranderd geen handel; 119 @ O. Pruiss. *f* 170.
GARST. — [illegible] 100 @ N. Old. winter *f* 86; 113 Holst. *f* 94.
HAVER. — [illegible] 74 @ N. Holl. *f* 60.
BOEKWEIT. — Zonder handel.
KOOLZAAD. — 1 *f* hooger; Eider 55; Betuwsch 58; geling Vlaamsch 40.
LIJNZAAD. — Zonder handel.
RAAPOLIE. — [illegible] per 6 w. *f* 37¾; Vliegend *f* 36½, 37; Mei *f* 36¾, 36½; Sept. en Oct. *f* 35¾, 35½; Lijn-Olie per 6 w. *f* 34; Vliegend *f* 33¼; Hennep-Olie *f* 36.

*** Mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, REINIER BETZ, werd heden, na eene kortstondige doch genoegelijke Echtvereeniging, door den dood van mij weggenomen.

BREDA, den 17. Januarij 1834.

C. M. J. BETZ,
Geb. VAN GANSEN.

*** Onder een langdurig lijden overleed heden mijne Huisvrouw MARIA GEERTRUIDA VAN DER STEENSTRATEN; houdende ik mij ook zonder Brieven van Rouwbeklag van deelneming verzekerd.

BREDA, den 20. Januarij 1834.

F. BOSMANS.

VERPACHTING VAN DE

BANK VAN LEENING TE NYMEGEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN DER STAD NYMEGEN, zijn voornemens, op *Zaturdag* den 15den Februarij 1834, des middags ten 12 ure, in het Raadhuis dier Stad, in het openbaar, voor den tijd van *drie* of *zes* jaren, te verpachten:

Het HOUDEN van de BANK VAN LEENING binnen gemelde Stad.

De Voorwaarden zullen van den 1sten Februarij 1834 af aan, tot aan den dag der verpachting toe, ter Stedelijke Secretarie ter lezing liggen, alle dagen, uitgezonderd de invallende Zondagen.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der General Steam-Navigation Company, voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company, te Londen, in bovengemelde Dienst, vertrekken geregeld van Rotterdam, Hellevoetsluis, Brielle of Scheveningen, naar gelang van ijsgang of andere verhinderingen, iederen Woensdag en Zaturdag.

De Rivier-vaart niet gestremd zijnde, is het vertrek van Rotterdam bepaald op:

Zaturdag den 25. Januarij, des morgens ten 9 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten, { WM. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES.

CHEZ BROESE ET COMP., à BREDA,

EST EN VENTE:

PRÉCIS DE LA GÉOGRAPHIE UNIVERSELLE, ou DESCRIPTION DE TOUTES LES PARTIES DU MONDE, *sur un plan nouveau, d'après les grandes divisions naturelles du globe*; précédée de l'histoire de la Géographie chez les peuples anciens et modernes, et d'une théorie générale de la Géographie Mathématique, Physique et Politique; accompagnée d'un Atlas in-folio de 70 cartes, de tableaux analytiques, synoptiques, statistiques et élémentaires, et d'une table alphabétique des noms de lieux, de montagnes, de fleuves, etc. *Nouvelle édition*. Par MALTE-BRUN.

CONDITIONS DE LA SOUSCRIPTION.

LE PRÉCIS DE LA GÉOGRAPHIE UNIVERSELLE formera cinq gros volumes in-8°; il sera imprimé sur beau papier, en caractère de petit-texte neuf, sur deux colonnes, et sera accompagné d'un ATLAS grand in fol. composé de soixante-dix cartes, dont un certain nombre sur grand format doubles; ces cartes, imprimées sur beau papier, seront très-bien gravées et coloriées avec le plus grand soin.

Chaque livraison de texte ne coûtera aux Souscripteurs, que 1 fl. 30 cents et chaque carte seulement 25 cents pour les Souscripteurs au texte.

l'Atlas, composé de soixante dix cartes in-folio, se vendra séparément aux non-souscripteurs, au prix de 50 cents la carte.

Chez les susdits Libraires se trouvent également en vente, AU PRIX DE LA SOUSCRIPTION, toutes les livraisons ou suites des ouvrages suivans, publiées depuis 1830 et qui beaucoup de Souscripteurs manquent, savoir:

I. Les Oeuvres de *Buffon*, complètes en 76 livraisons de texte et 120 livraisons de planches; à 70 cents chaque livraison du texte, et à 70 cents chaque livraison des planches.

II. l'Encyclopédie moderne, par *M. Courtin*, complète en 146 livraisons de texte et 2 livraisons de planches; chaque livraison à 60 cents.

III. Dictionnaire technologique; jusqu'à la 58e livraison; chaque livraison de texte et de planches, ensemble à *f* 1,20.

IV. Dictionnaire de Médecine et de chirurgie pratiques, jusqu'à la 22e livraison; chaque livraison à 80 cents.

V. Les Cent-et-une Nouvelles, Nouvelles des cent-et-un, 2 volumes, qui ont paru jusqu'à présent, à *f* 1,50 le volume.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.